

# Forsvar og klimaforandringer

Udfordringer og muligheder for  
dansk forsvars- og sikkerhedspolitik

Militæranalytiker Jens Wenzel Kristoffersen  
Vicecenterleder Kristian Søby Kristensen,

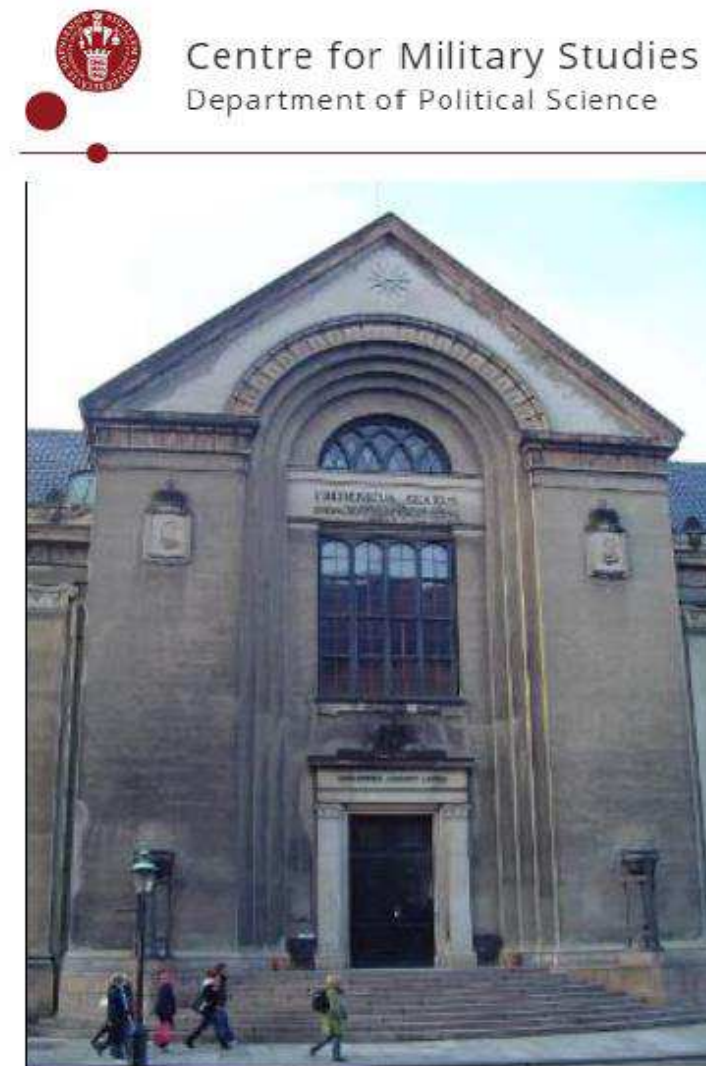
begge Center for Militære Studier

KØBENHAVNS UNIVERSITET



# Om Center for Militære Studier

- Center for Militære Studier er et forskningscenter på Institut for Statskundskab, Københavns Universitet.
- Centret udfører policy-relevant forskning og forskningsbaseret myndighedsbetjening af Forsvarsministeriet og de politiske partier bag forsvarsforliget.
- Finansieret gennem forsvarsforligsaftalen 2018-2023.
- <https://cms.polsci.ku.dk>







**“Forsvar og Klimaforandringer”**

**Præsentation for Grønlandsudvalget**

**- med særligt fokus på Grønland**

**Af Jens Wenzel Kristoffersen og  
Kristian Søby Kristensen**



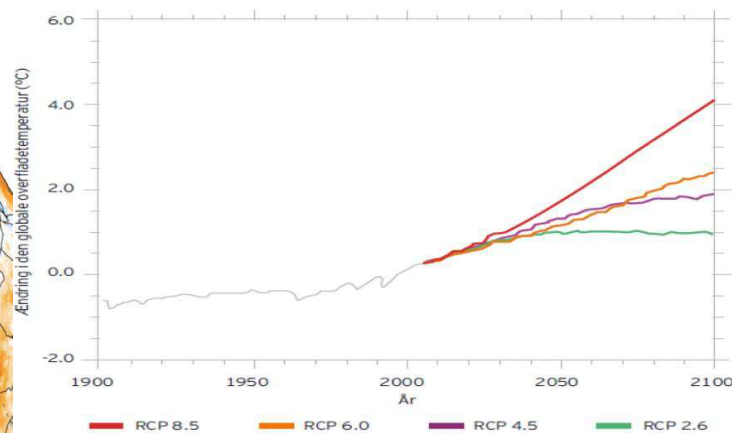
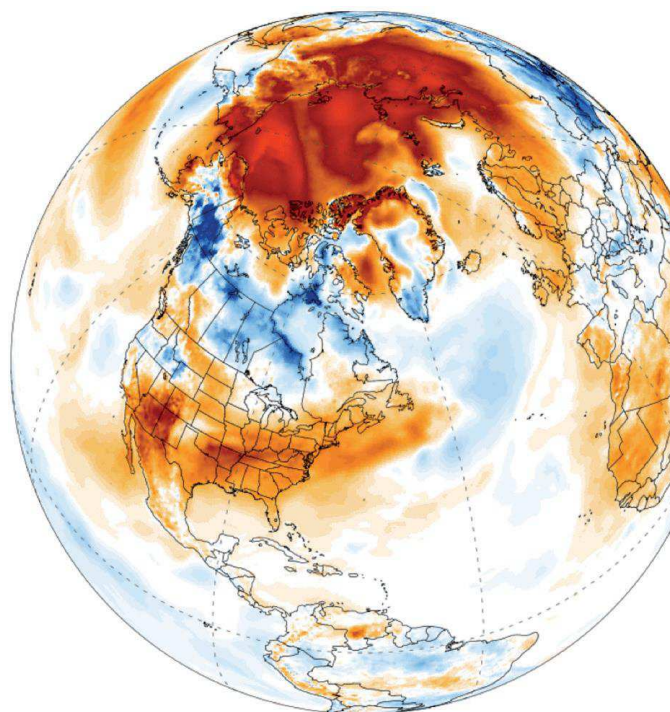
# Overblik

- Klimaforandringerne – kort fortalt
- Stormagterne i Arktis
- Forsvaret indsatser og opgaver
- Udfordringer - klimaforandringernes betydning
- Arktispakken
- Forsvaret her og nu og i fremtiden
- Spørgsmål?



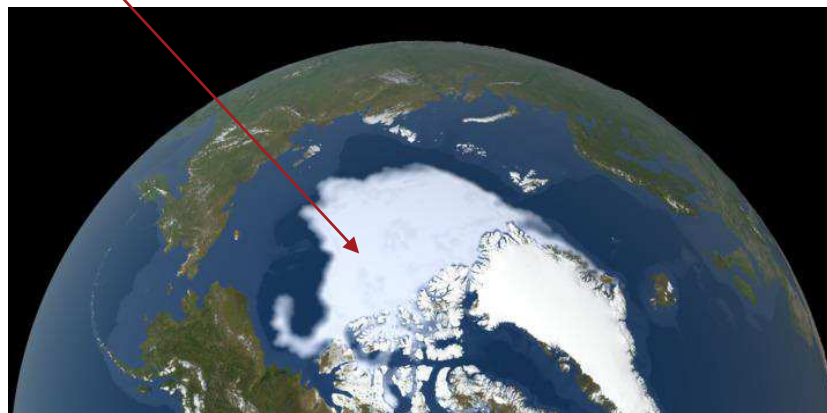
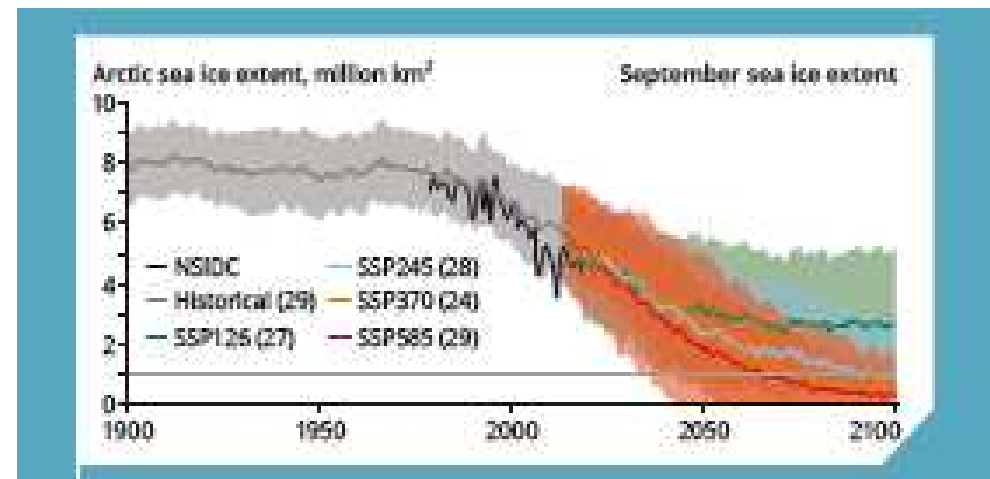
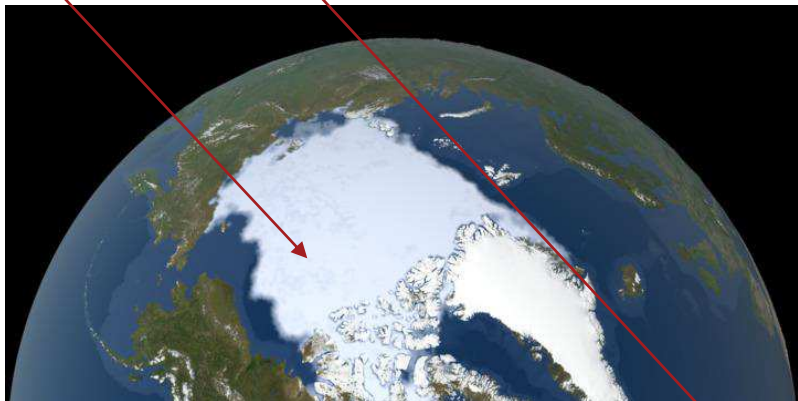
# Klimaforandringerne

## - kort fortalt



Figur 1: Gennemsnitsværdier for den globale gennemsnitstemperaturstigning i de forskellige scenarier sammenlignet med perioden 1986-2005. Kilde: IPCC (2014).

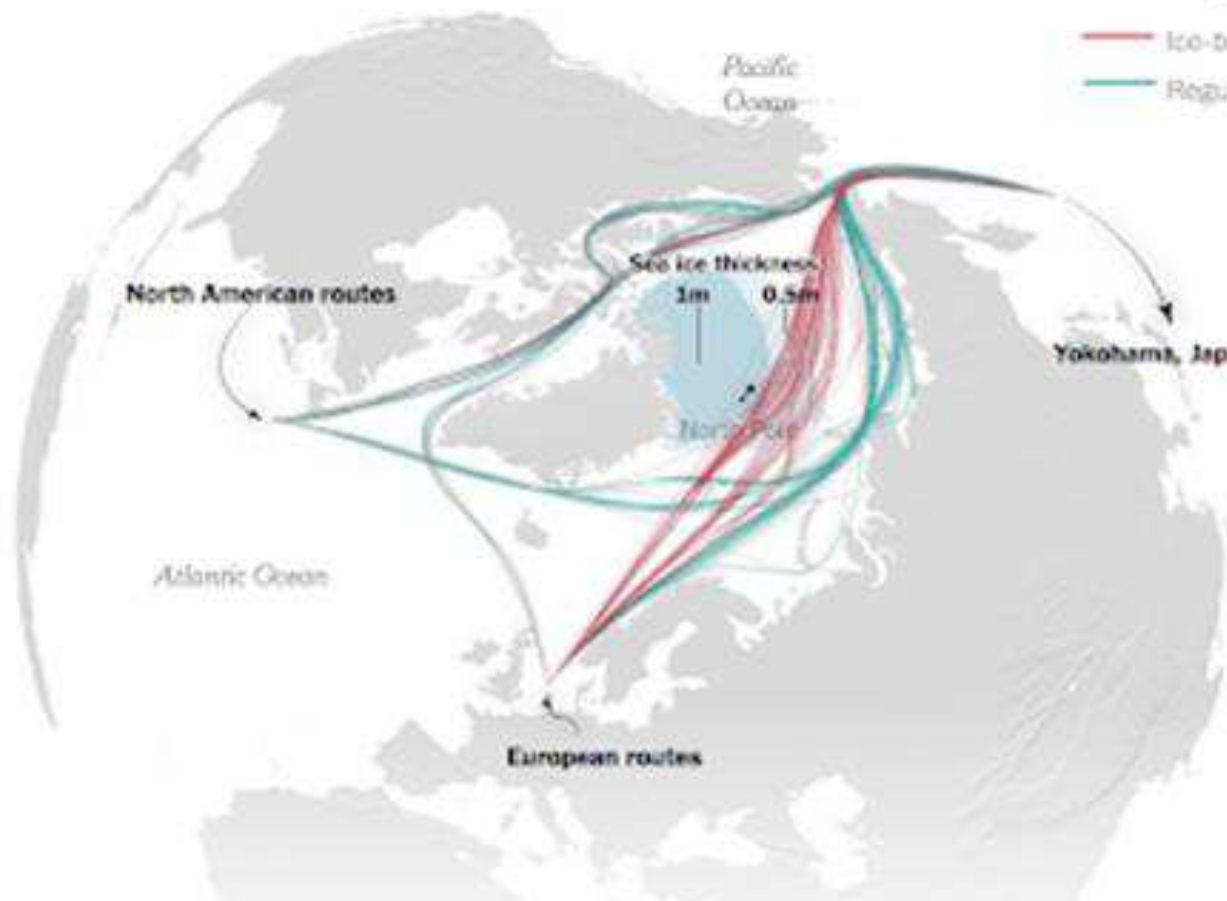
# Afsmeltning af den Arktiske iskappe 1979 til 2020.





# Trafikken I Arktis stiger

2015 to 2030



As global warming continues, by 2030 routes over the North Pole could open for **ice-breaking cargo ships** capable of operating in ice up to four feet thick.

2045 to 2060



By 2045 to 2060, the decline of Arctic sea ice under moderate warming could allow even **ordinary cargo ships** to journey directly over the North Pole.

# Stormagterne I Arktis

Stormagtsinteresse i Arktis er drevet af 1) regionens betydning og 2) globalt spændingsniveau

To dynamikker: indefra-ud og udefra-ind

## 1) Indefra-ud:

- Klimadrevet politisk og økonomisk 'åbning' af Arktis:
- Naturressourcer og transitruter
- Rettigheder/kontrol/adgang
- Rammer for regionalt internationalt samarbejde og økonomisk konkurrence

## 2) Udefra-ind:

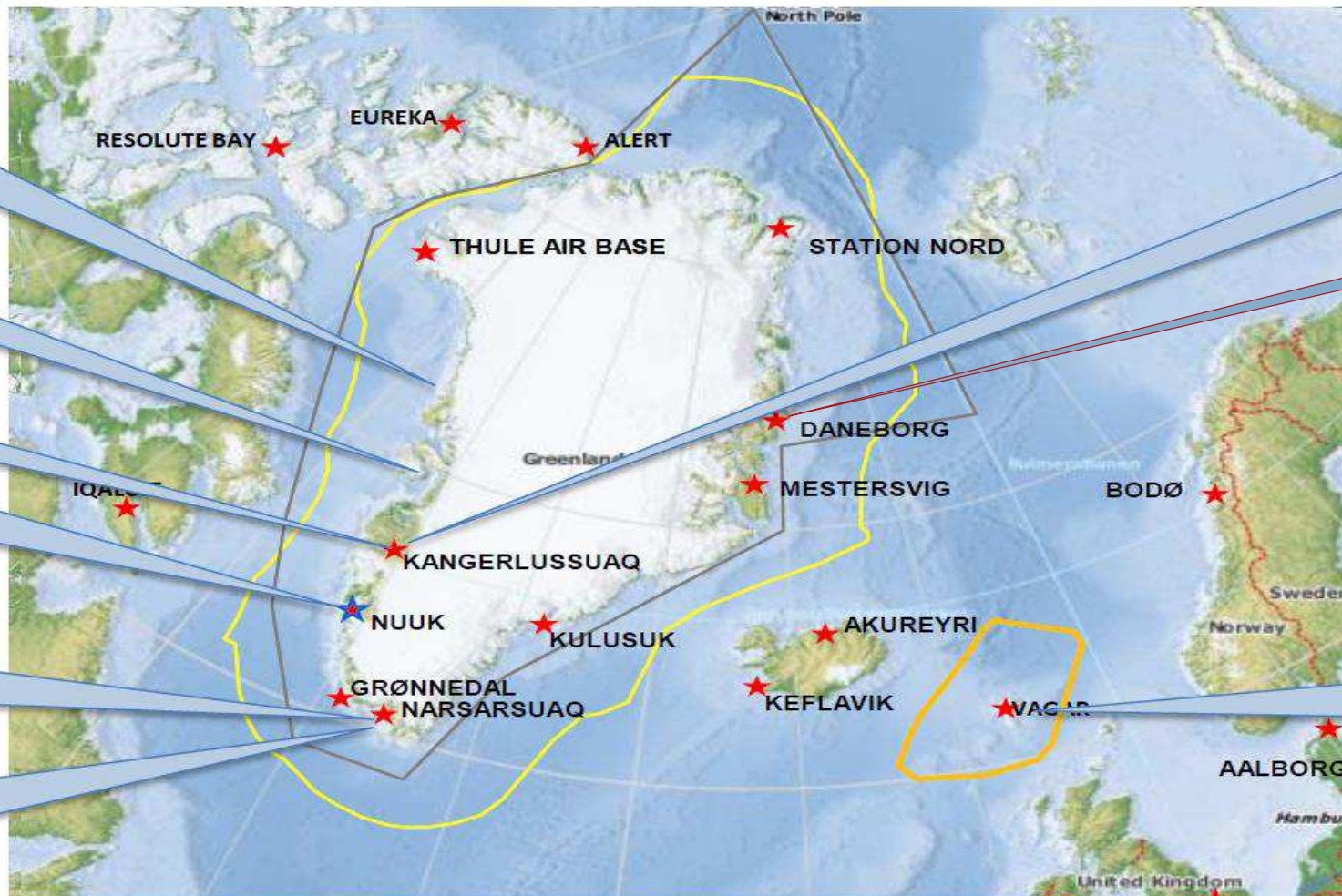
- Militærstrategisk spænding mellem (primært) USA og Rusland:
- Militarisering
- Våbenkapløb- og kontrol
- Atomvåben- og missiler
- Baser, øvelser og operationer



# Forsvarets tilstedeværelse i Grønland



## Positions of the Joint Arctic Command units 08 JUN 2021



**KNUD**  
Patrol  
GL SW

**LAKO**  
Patrol  
GL MW

**HUW 225**  
SAR Alert  
KANGERLUSSUAQ

**EJMI**  
Patrol  
GL MW

**THET**  
Patrol  
GL SW

**BELL 212**  
SAR Alert  
QAQARTOQ

**AGW**  
Ground Alert  
KANGERLUSSUAQ

**SIRUS**



Fregatter af ABSL og IVER klassen

**HVBJ**  
Patrol  
FFZ

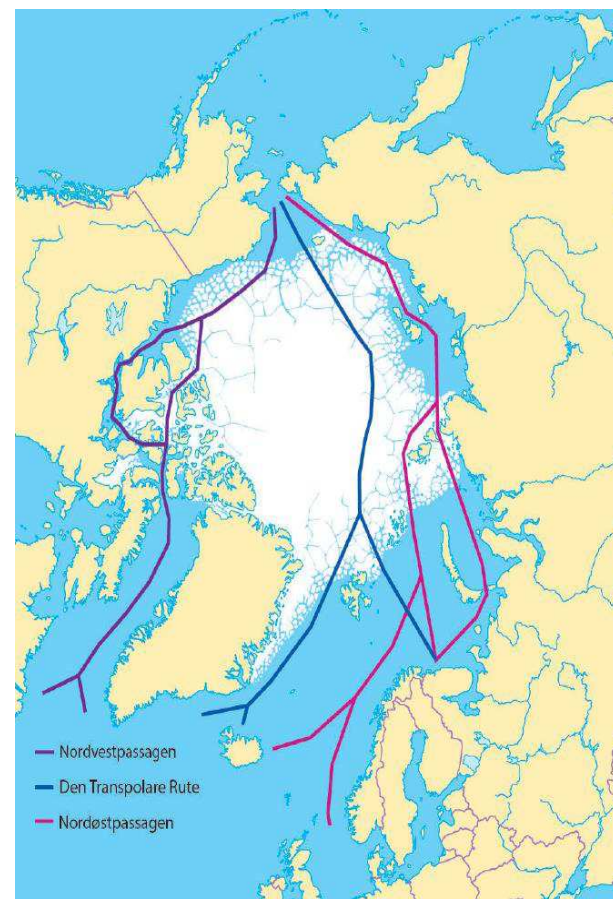
# Forsvaret – Indsatser og opgaver

- Det militære forsvar af Grønland og Færøerne.
- Overvågnings- og suverænitethævdelse.
- Fiskeriinspektion.
- Eftersøgnings- og redningstjeneste.
- Miljøovervågning.
- Forureningsbekæmpelse.
- Søopmåling.
- Diverse støtteopgaver for det civile samfund.

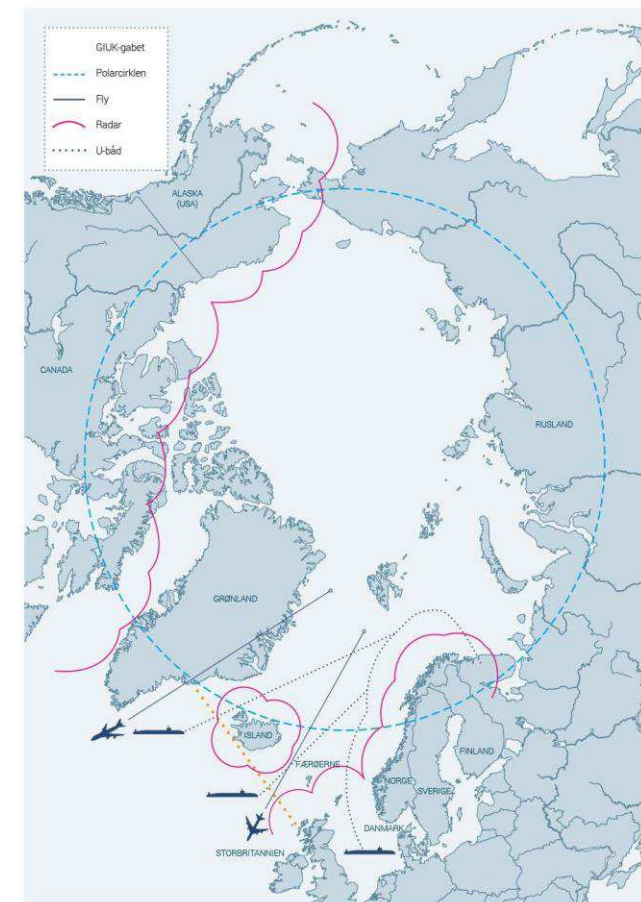


# Udfordringer og klimaforandringerne betydning

- Klimaforandringerne betydning
- Kæmpe område - svært at overvåge
- Logistiske udfordringer
- Begrænset med materiel og personel
- Øvelser NATO og Allierede styrker
- Arktisk kapacitetspakke



Figur 4. Oversigt over nuværende radardækning for luftovervågning i Arktis



Billedet indeholder ikke den udvidede Canadiske ADIZ zone nordøst for Grønland.  
Kilde: Opdateret fra Atlantsammenslutningen (2019).



# Arktisk kapacitetspakke

- 1.5 mia
- Er det nok?



# Hvad gør Forsvaret her, nu og I fremtiden

- Samarbejde med allierede styrker
- Militarisering af det Arktiske
- Forsvaret af Grønland
- USA, NATO, Grønland og Danmark





Spørgsmål ?